

Ivetofta kyrka

56.0850, 14.4695

Ivetofta kyrka har sitt ursprung i en kyrka som byggdes på 1100-talet, men av denna första kyrka återstår endast några grundstenar i södra långhuset som lämnades kvar när den gamla kyrkan revs vid mitten av 1800-talet.

Den bäst bevarade medeltida delen av kyrkan är tornet, byggt på 1200-talet, som för övrigt helt förändrades på 1850-talet, då den fick trappstegsgavlar. Då revs det gamla koret och absiden, långhuset förlängdes och två väl tilltagna korsarmar samt koruppbbyggnaden tillkom efter ritningar av professor Carl Georg Brunius.

På predikstolen ser vi en latinsk bibeltext hämtad från psalm 119:174, och som i översättning ska lyda: "Jag längtar efter din frälsning, Jehová, och din lag är min lust".

Predikstolen är liksom dopfunten, herrskapsbänkarna och den vackra altaruppsatsen skänkta till kyrkan i början av 1600-talet av högvälborne fru Sophie Brahe på Årups gods, som levde där i nästan 30 år innan hon flyttade till Helsingør. Hon lät också hugga en gravsten för egen räkning, men utan datum och årtal. Sophie Brahe begravdes dock enligt egen önskan i den då alldeles nybyggda Heliga Trefaldighetskyrkan i Kristianstad. Stenen användes på 1800-talet som golv i kyrkans kolkällare men står idag uppställd i vapenhuset.

Fru Sophie Brahe var den yngsta systern till astronomen Tycho Brahe. Hon assisterade sin bror i astronomiska studier på hans observatorium Uranienborg på Ven. Hon sammanställde också bland annat en stor encyklopedi över Danmarks adel, en bok som fortfarande anses vara den bästa källan för kunskaper om Danmarks adels tidiga historia.

Fönstermålningarna i koret med emblem för tron, hoppet och kärleken är skapade av Stockholms glasmåleri och skänktes till kyrkan i samband med en renovering i början av 1900-talet.

Tre ljuskronor är från 1762, och ett altarkrucifix är betydligt yngre, från 1952.

I norra tvärskeppet finns en textilbonad med bibliska motiv placerade i bygden kring Bromölla.

På väggarna finns 10 keramikreliefer skapade av Stig Carlsson, kallade Via Dolorosa. Stig Carlsson jobbade under nästan 20 år som formgivare och chefsdesigner på IFÖ i Bromölla, och bosatte sig sedan i Nyhamnsläge där han hade ateljé. Där kom han att skapa hundratals stora utsmyckningar i trä och keramik till kyrkor, sjukhus och idrottsanläggningar runt om i landet, bland annat hit till Ivetofta kyrka. Hans offentliga verk finns också att se i Danmark, Norge och Tyskland.

På tavlan med series pastorum, alltså förteckningen med församlingens kyrkoherdar, kan vi se namnet Andreas Lanærus. Han var kyrkoherde här i slutet av 1700-talet, men var också bland annat känd som diktare. Han har kallats landskapets första hembygdsdiktare.

1907 fick kyrkan en orgel byggd av Olof Hammarberg i Göteborg. Denna ersattes dock 1952 av en ny orgel byggd av Fredriksborgs Orgelbyggeri i Hillerød, Danmark.

Källor:

Webb: Bromölla pastorat.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.

Bok: "50 kyrkor i nordöstra Skåne". Regionmuseet Kristianstad. ISBN 978-91-977127-7-4

Häfte: "Ivetofta kyrka". Lennart Grönvall.